

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування

Навчально-науковий інститут права
Кафедра правоохоронної діяльності та спеціальних
юридичних дисциплін

07-01-138М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять та виконання самостійної роботи
з навчальної дисципліни «Основи академічної доброчесності»
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
за освітньо-професійною програмою «Право»
спеціальності 081 «Право»
денної та заочної форми навчання

Рекомендовано науково-
методичною радою з якості
ННІ права
Протокол №5 від 18.11.2024 р.

Рівне – 2024

Методичні вказівки до практичних завдань та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Основи академічної доброчесності» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Право» спеціальності 081 «Право» денної та заочної форми навчання. [Електронне видання] / Гришко В. І., Полюхович О. І. – Рівне : НУВГП, 2024. – 21 с.

Укладачі: Гришко В. І., к.пед.н., доцент кафедри правоохоронної діяльності та спеціальних юридичних дисциплін; Полюхович О. І., к.ю.н., доцент кафедри правоохоронної діяльності та спеціальних юридичних дисциплін.

Відповідальний за випуск: Гришко В. І., в.о. завідувача кафедри правоохоронної діяльності та спеціальних юридичних дисциплін.

Керівник групи забезпечення спеціальності 081 «Право»

Міщук І. В.

Попередня версія методичних вказівок: 07-01-124М

© В. І. Гришко,
О. І. Полюхович 2024
© НУВГП, 2024

ЗМІСТ

1. Передмова.....	4
2. Опис навчальної дисципліни та її структура.....	7
3. Плани практичних занять	9
4. Теми рефератів	17
5. Рекомендована література.....	19

ПЕРЕДМОВА

Знання і виконання правил академічної доброчесності, недопущення плагіату, списування та інших академічно недоброчесних дій — невід’ємна ціннісна складова успішного навчання, передумова забезпечення належної якості освіти на всіх її рівнях. Саме тому політика академічної доброчесності є частиною державної освітньої політики.

В основі академічної доброчесності лежить чесність, порядність у виконанні своїх обов’язків, довіра, справедливість, повага та відповідальність, і дотримання цих засад є запорукою формування інтелектуальної гідності, самоповаги, підвищення рівня вищої освіти і підготовки висококваліфікованих професіоналів

Важливою запорукою успішного навчання майбутніх юристів є їх ознайомлення з принципами академічної доброчесності, етичної поведінки в академічному середовищі, а також із основами коректного використання джерел інформації при підготовці до занять, з головними засадами наукового стилю мовлення й академічного письма та з правилами оформлення посилань на чужий текст

Мета вивчення дисципліни – забезпечити розвиток загальних та спеціальних компетентностей майбутніх юристів у контексті реалізації завдань запровадження і дотримання етичних принципів та визначених чинним законодавством правил академічної доброчесності в процесах навчання та провадження наукової діяльності для забезпечення якості освіти, довіри до результатів навчання та/або наукових досягнень.

Завдання дисципліни - сприяти формуванню у здобувачів здатності:

- розуміти та застосовувати у практиці основні положення національного законодавства з питань академічної доброчесності;

- визначати, оцінювати та запобігати різним формам порушень академічної доброчесності;

- доброчесно використовувати в освітній та науковій діяльності доробок інших авторів;

- розуміти та застосувати основи академічного письма та наукової комунікації;

- застосовувати методи інформаційного пошуку джерел для навчання, наукової діяльності;

- знати складові системи внутрішнього забезпечення якості освітньої і наукової діяльності університету та якості вищої освіти в цілому.

Компетентності:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі

розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК16. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

ЗК18. Здатність володіти навичками публічних виступів, ведення переговорів, професійної та наукової дискусії, підготовка та демонстрація результатів дослідження

ЗК19. Здатність мобілізувати ресурси, організувати та планувати власну діяльність

ЗК20. Вміння працювати з даними, володіти інформаційному грамотністю, комунікацією та взаємодією у цифровому суспільстві

СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

СК15. Здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування.

СК21. Здатність до розуміння теоретичних засад явища корупції, причини її виникнення і вплив на різні сфери життя, основ національної антикорупційної політики, типових корупційних ризиків та заходів щодо їх усунення;

СК22. Здатність до розуміння основних засад академічної доброчесності, процедури її забезпечення та відповідальність учасників освітнього процесу за порушення її принципів і норм.

Програмні результати навчання:

РН3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

РН7. Складати та узгоджувати план власного прикладного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.

РН10. Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої термінології.

РН13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

РН20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

РН25. Уміти передбачати, виявляти та аналізувати проблеми, пов'язані з корупцією та академічною доброчесністю, реалізовувати заходи щодо їх запобігання у межах напрямів своєї діяльності.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ЇЇ СТРУКТУРА

1.1. Тематика практичних занять

№	Назва теми	К-сть годин,	К-сть годин,
----------	-------------------	---------------------	---------------------

		д.ф.н.	з.ф.н
1	Тема 1. Змістові особливості академічної доброчесності	2	1
2	Тема 2. Академічна доброчесність у вищій освіті.	2	1
3	Тема 3-4. Наукове дослідження та наукова комунікація.	2	1
4	Тема 5. Текстові запозичення, оформлення посилань і цитувань в освітніх та наукових роботах	2	1
5	Тема 6. Системи для перевірки текстів на ознаки плагіату	2	1
6	Тема 7. UNICHECK: сервіс перевірки на академічний плагіат на прикладі НУВГП	2	1
7	Тема 8-9. Інтелектуальна власність в освіті та науці	4	4
8	Тема 10. Договори щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності	2	2
9	Тема 11-12. Академічна доброчесність в контексті європейських практик	4	2
	Всього	22	14

2.3. Порядок оцінювання програмних результатів навчання

Для досягнення цілей та завдань курсу студентам потрібно вчасно виконати індивідуальні завдання (розв'язання практичних задач, наукові тези, реферати, тощо), брати участь у практичних заняттях (доповіді з презентаціями, актуальні запитання, участь у дискусіях, тощо); вчасно здати модульні контролі знань.

Викладач проводить оцінювання індивідуальних завдань студентів шляхом проставлення балів за

визначеними критеріями, що вчасно доводяться здобувачам освіти. Також, студент під наглядом викладача самостійно оцінює свою роботу.

За вчасне та якісне виконання усіх видів завдань, студент отримує такі обов'язкові бали:

- по 4 балів за якісну підготовку до кожного практичного заняття;
- 16 балів за якісне оформлення індивідуального завдання;
- 20 балів – модуль 1;
- 20 балів – модуль 2.

Усього 100 балів.

Додаткові бали студент може отримати при написанні наукової статті, наукової роботи на конкурс, есе, тез, тощо. Тему для дослідницької роботи студенти можуть вибрати самостійно за погодженням із викладачем. Додаткові бали також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни.

2. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ТЕМА 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

1. Поняття академічної доброчесності .
2. Фундаментальні цінності академічної доброчесності
3. Законодавче поле академічної доброчесності.
4. Форми прояву академічної недоброчесності
5. Академічна відповідальність

Завдання і питання для контролю:

1. *Проаналізуйте зміст поняття «академічна культура».*
2. *Дайте визначення поняття «академічна доброчесність».*

3. Як у навчальній діяльності реалізуються фундаментальні цінності академічної доброчесності?

4. З'ясуйте та наведіть приклади порушення академічної доброчесності в освітньому процесі в давні часи.

5. З'ясуйте та наведіть приклади порушення академічної доброчесності в історії світової науки.

6. Зіставте погляди на недоброчесну поведінку студентів і їхніх викладачів (згідно з матеріалами опитувань, наведеними в п. 4).

8. Якими законами України регламентується дотримання академічної доброчесності в закладах вищої освіти?

9. Дослідіть історію становлення академічної доброчесності.

10. Перерахуйте різновиди порушень академічної доброчесності, згідно з Законом України «Про освіту» (стаття 42, частина 4).

11. Назвіть основні види відповідальності педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників за порушення академічної доброчесності.

ТЕМА 2. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ У СУЧАСНОМУ ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

1. Дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу.

2. Університетська система забезпечення принципів академічної доброчесності

3. Етичний кодекс учасників освітнього процесу

4. Академічна доброчесність в НУВГП

Завдання і питання для контролю:

1. Назвіть причини зростання масштабів академічної нечесності у вищій освіті

2. Охарактеризуйте сучасні реалії дієвості академічної доброчесності у сучасному освітньо-науковому просторі.

3. Я ви вважаєте, чому в сучасному вітчизняному освітньо-науковому просторі позитивна практика академічної доброчесності не представлена так широко як за кордоном?

4. Що передбачає дотримання академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти?

5. Опрацюйте один з документів (на Ваш вибір) на сторінці «Академічна доброчесність» сайту НУВГП: <https://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj>. Підготуйте коротке інформаційне повідомлення.

6. Підготуйте порівняльний аналіз перевірки кваліфікаційних робіт на ознаки плагіату згідно інформації на сайті НУВГП у вкладці «моніторинг якості»: <https://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/vyo/proekti-dokumentiv>.

7. Чи можуть заклади вищої освіти застосовувати додатково до визначених законом види академічної відповідальності? Доведіть прикладами.

8. Виділіть три-чотири основні, на ваш погляд, інструменти та заходи створення атмосфери академічної доброчесності у закладі вищої освіти та обґрунтуйте свій вибір.

9. Як ви вважаєте, яке місце належить «Кодексу академічної доброчесності», в утвердженні стандартів академічної чесності в українських ЗВО. Відповідь обґрунтуйте.

10. Проаналізувати досвід реалізації програми академічної доброчесності у ЗВО України. За переглянутими матеріалами написати доповідь.

ТЕМА 3-4. НАУКОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА НАУКОВА КОМУНІКАЦІЯ.

1. Структура наукового дослідження

2. Методика написання наукового дослідження
3. Робота з джерелами наукового дослідження
4. Наукова комунікація: визначення та особливості.
5. Рецензування та захист наукових робіт.
6. Науковий виступ як усна форма представлення результатів досліджень.

Завдання і питання для контролю:

1. Які вміннями необхідні для успішного опанування академічним письмом?
2. Які складові тривимірної моделі Б. Гріна?
3. У чому полягає суть поглибленого читання, аналітико–критичного читання, переглядового читання?
4. У чому полягає суть концепції «персональний процес – практика – публічний продукт»?
5. Чому розвиток критичного мислення важливий для створення авторських оригінальних академічних текстів?
6. Підготуйте доповідь на тему «Особливості написання наукового дослідження (реферат, стаття, курсова робота, дипломна робота, дисертаційне дослідження – на Ваш вибір).
7. Охарактеризуйте механізм підготовки наукового виступу.
8. Оберіть тему для наукової дискусії та проведіть її протягом 10-15 хв. у групі під час заняття.

ТЕМА 5. ТЕКСТОВІ ЗАПОЗИЧЕННЯ, ОФОРМЛЕННЯ ПОСИЛАНЬ І ЦИТУВАНЬ В ОСВІТНІХ ТА НАУКОВИХ РОБОТАХ

1. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела.
2. Оформлення цитувань, посилань та списку використаних джерел.

3. Українські стандарти і правила оформлення посилань і цитувань.
4. Міжнародні стилі цитування та посилання в наукових роботах.
5. Бібліографічні менеджери.

Завдання і питання для контролю:

1. Підготуйте доповідь «Види та вимоги до цитувань»
2. Підготуйте доповідь «Стилі оформлення посилань за вітчизняними стандартами.»
3. Підготуйте доповідь «Міжнародні стандарти посилань.»
4. Користуючись ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання / Нац. стандарт України. – Вид. офіц. – [Уведено вперше ; чинний від 2016-07-01]. – Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. – 17 с., укладіть список праць, щоб були представлені різні приклади бібліографічних посилань.

ТЕМА 6. СИСТЕМИ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ ТЕКСТІВ НА ОЗНАКИ ПЛАГІАТУ

1. Призначення систем пошуку ознак плагіату.
2. Вимоги до систем перевірки текстів на ознаки плагіату
3. Сучасні системи перевірки академічних текстів на плагіат у світі.
4. Загальна схема перевірки академічних робіт на плагіат.

Завдання і питання для контролю:

1. Дайте поняття про академічний плагіат.
2. Назвіть і схарактеризуйте основні види й особливості академічного плагіату.
3. Яка існує класифікація академічного плагіату?

4. Який плагіат називається: дослівний плагіатом, мозаїчним плагіатом, рерайтом, компіляцією, фальсифікацією, реплікацією, републікацією?

5. Схарактеризуйте основні проблеми плагіату в студентських роботах.

6. Які є основні засоби протидії плагіату?

7. На що має бути орієнтована дієва система запобігання плагіату та боротьби з ним?

8. Схарактеризуйте антиплагіатну діяльність МОН.

9. Підготуйте доповідь «Антиплагіатні програми».

10. Користуючись різними сервісами онлайн перевірки на плагіат: а) перевірте власні тексти (тези, статті, есе); б) порівняйте відсоток унікальності тексту на різних сервісах, чому так? Який сервіс рекомендуватимете одногрупникам і чому?

ТЕМА 7. UNICHECK: СЕРВІС ПЕРЕВІРКИ НА АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ НА ПРИКЛАДІ НУВГП

1. Місія Unicheck

2. Можливості Unicheck

3. Переваги Unicheck

4. Процес перевірки роботи на плагіат за допомогою Unicheck

5. Звіт про перевірку на плагіат

Завдання і питання для контролю:

1. Підготуйте доповідь «Історія створення UNICHECK».

2. Як організовано процес перевірки академічних текстів на плагіат в НУВГП?

3. Підготуйте доповідь «UNICHECK – український сервіс перевірки робіт на плагіат».

4. *За можливості завантажте Ваш особистий науковий текст до сервісу UNICHECK та проаналізуйте свій звіт.*

ТЕМА 8-9. ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ В ОСВІТІ ТА НАУЦІ.

1. Загальні положення про інтелектуальну власність.
2. Авторське право та суміжні права.
3. Набуття прав на об'єкти інтелектуальної власності.
4. Розпорядження правами інтелектуальної власності
5. Захист прав інтелектуальної власності в освіті
6. Правова охорона наукового відкриття
7. Патентне право

Завдання і питання для контролю:

1. *Правові й історичні аспекти розвитку авторського права в світі та в Україні.*
2. *Поняття та правова природа авторського права.*
3. *Способи захисту авторського права*
4. *Поняття та система захисту прав у сфері інтелектуальної власності.*
5. *Основні форми, засоби і способи захисту прав інтелектуальної власності.*
6. *Процедура захисту прав інтелектуальної власності.*
7. *Охорона інтелектуальної власності в Україні: проблеми і можливості розв'язання.*
8. *Поняття патентного права, його предмет і система.*
9. *Об'єкти і суб'єкти патентного права.*
10. *Патентовласники, їх права та обов'язки.*

ТЕМА 10. ДОГОВОРИ ЩОДО РОЗПОРЯДЖЕННЯ МАЙНОВИМИ ПРАВАМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

1. Поняття, види та загальна характеристика договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності
2. Ліцензія та ліцензійний договір
3. Договір про створення за замовленням і використанням об'єкта права інтелектуальної власності
4. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності.

Завдання і питання для контролю:

1. *Дати характеристику договірних відношень в авторському праві. Поняття і типи авторських договорів.*
2. *Поняття і види авторських договорів про передачу твору для використання: видавничий договір, постановочний договір, сценарний договір тощо.*
3. *Види авторського договору, його істотні умови.*
4. *Обов'язки сторін договору.*
5. *Відповідальність сторін за порушення авторського договору.*
6. *Дати поняття ліцензійних договорів,*
7. *Види ліцензійних договорів.*
8. *Характеристика предмета ліцензійного договору.*
9. *Права й обов'язки сторін ліцензійного договору.*
10. *Види ліцензійних платежів.*
11. *Відповідальність сторін за дотримання зобов'язань за ліцензійним договором.*

ТЕМА 11-12. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ПРАКТИК

1. Особливості дотримання принципів академічної доброчесності: зарубіжний досвід

2. Світові практики підтримки студентів у дотриманні принципів академічної доброчесності
3. Захист академічної доброчесності в США
4. Досвід Франції у забезпеченні академічної доброчесності
5. Міжнародний центр із академічної доброчесності
6. SAIPUR – проект сприяння академічній доброчесності в Україні

Завдання і питання для контролю:

1. *Які основні напрямки діяльності визначено у Проекті сприяння академічній доброчесності в Україні (Strengthening Academic Integrity in Ukraine Project).*
2. *Принципи академічної доброчесності в «Європейській хартії дослідників» (“The European Charter for Researchers”).*
3. *«Європейський кодекс академічної доброчесності» («The European Code of Conduct for Research Integrity»).*
4. *Формування поняття Academic Integrity в західному науково-освітньому дискурсі.*
5. *Діяльність International Center for Academic Integrity (ICAI) при університеті Клемсона.*
6. *«Academic Integrity Code» як тип регламентаційного документа у закладах вищої освіти США й Західної Європи.*
7. *Підготуйте доповідь «Вплив світової традиції й національні витоки поняття академічної доброчесності в Україні».*

5. ТЕМИ РЕФЕРАТИВ

1. Академічна доброчесність як складова забезпечення якості освіти
2. Академічна доброчесність та її цінності
3. Розробка закладом освіти внутрішніх нормативних документів про академічну доброчесність

4. Внутрішній моніторинг і вдосконалення політики академічної доброчесності в закладі освіти
5. Особливості дотримання правил академічної доброчесності
6. Відповідальність за порушення правил академічної доброчесності
7. Нормативно-правове регулювання з упровадження принципів академічної доброчесності в Україні
8. Академічна доброчесність в Україні і світі
9. Плагіат: проблеми виявлення та засоби попередження
10. Загальна характеристика інтелектуальної власності та її правового регулювання
11. Основні поняття авторського права
12. Суміжні права
13. Авторські договори
14. Правовий захист авторського права і суміжних прав
15. Сутність радикальної реформи законодавства про промислову власність і патентне право України
16. Правова охорона винаходу і корисної моделі
17. Правова охорона промислового зразка
18. Правова охорона торговельних марок
19. Авторське право
20. Патентовласники, їх права та обов'язки
21. Ліцензійні договори
22. Захист прав авторів об'єктів науково-технічної творчості
23. Захист прав власників патенту
24. Захист від недобросовісної конкуренції
25. Еволюція інтелектуальної власності
26. Місце і роль інтелектуальної власності в економічному і соціальному розвитку суспільства.
27. Економіка інтелектуальної власності
28. Передача прав на об'єкти інтелектуальної власності

29. Захист прав інтелектуальної власності
30. Міжнародне співробітництво в сфері інтелектуальної власності

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна література:

1. Конституція України : Закон України від 28. черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр#Text>
2. Про вищу освіту : Закон України від 01 лип. 2014 р. № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
3. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26 лист. 2015 р. № 848-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>
4. Гребенюк Т. В. Академічна доброчесність : навч. посібн. для студентів 1-го курсу всіх спеціальн. медичних та фармацевтичних ф-ів. Запоріжжя : ЗДМУ, 2021. 108 с.
6. Шкіцька, І. Ю. Основи академічної доброчесності. Практикум : навч.-метод. посіб. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 64 с.
7. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених : кол. монографія / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А. Є Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 171 с. URL: http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/monografii/Monografiya_young_scientist.pdf
8. Семенов О. Вовк М. Академічна культура дослідника в освітньо-культурному просторі. Суми : Видво СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 284 с.
9. Семенов О. М. Академічна культура дослідника: європейський та національний контексти : навч. посіб. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. 218 с.

Допоміжна література:

1. Ревуцька С. К., Зінченко В. М. Академічне письмо : навч. посібник. Кривий Ріг, 2019. 130 с.
2. Академічна доброчесність: виклики сучасності / Збірник наукових есе учасників наукового стажування для освітян. Варшава, 2018. 162 с.
3. Академічна відповідальність: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 15 квітня 2021 р.). Київ: Київський регіональний центр НАПрН України, 2021. 140 с.
4. Башкір О. Реалізація принципів академічної доброчесності в закладах вищої освіти України. *Освітологічний дискурс*. 2021. № 2(33). С. 77–90.
5. Політика академічної чесності: досвід університетів США: інтерв'ю з вченим секретарем НТУУ КПІ А. Мельниченком, 2015. URL: <https://kpi.ua/code-info>
6. Кудла М. В., Коблик В. О. Основи наукових досліджень : навч. посіб. для студ. закладів вищої освіти. Умань : Видавець М.М. Сочінський, 2021. 185 с.
7. Шаблій О. В., Пьянова І. Ю. Академічне письмо та презентація : навч. посіб. (англійською мовою) для здобувачів магістерського і освітньо-наукового рівня вищої освіти. Житомир : ТОВ "505", 2021. 84 с.
8. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. К. : Таксон, 2016. 234 с.
9. Дроздов В. Академічне письмо: 20 порад щодо написання академічних текстів та представлення результатів дослідження : презентація. Ізмаїл, 2019. URL: <https://drive.google.com/file/d/1IsLV3ZIXN3d4q0OtEm5st1b2BIARka1h/view>
10. Кулик Є. Текстові запозичення, оформлення посилань і цитувань в освітніх та наукових роботах : презентація. 2021. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/42134>

11. Кулик Є., Сідяренко А. Використання антиплагіатних систем: секрети успіху : презентація. 2021. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/27452>
12. Міжнародні стилі цитування та посилання в наукових роботах : методичні рекомендації / Боженко О. та ін. К. : УБА, 2016. 117 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/18681>